

חפצא ונעו נעו

רשעה יש בבוקר, אחרי ליל-שימור רים של רבבות חברי ועדות-קלפיות, פעילים ועסקנים, שידר קול ישראל — כמו בכל יום רביעי בשבוע — את שיר-היום, הלכות מתחילים פרק צ"ד:

"אל נקמות, אדוני, אל נקמות — הופיע! / הינשא, שיפט הארץ, השב גמול על גאים. / עד מתי רשעים, אדוני — עד מתי רשעים יעזו? / יביעו דברי עתק, יתי אמרו כל פועלי-און? עמך, אדוני נני, ירכאו, ונחלתך יענו!"

בשום יום רביעי בשנת תשכ"א לא היו פסוקים אלה קולעים למטרה כמו ביום רביעי זה, בהיודע תוצאות הבחירות. אלא ש עם ישראל שוב לא המתין להתערבות אל-הי. הוא נקם בעצמו בפועל-איון.

זאת — וזאת בלבד! — היתה משמעות הבחירות.

אמרנו את הדבר ערב הבחירות, ו-הננו חוזרים על כך למחרת: לא היו אלה בחירות רגילות, לכנסת רגילה.

היה זה משאל-עם, על שאלה אחת ויח-דה: האם אתה מצדיק את דויד בן-גוריון ואת חבר מרעיו — או את פנחס לבון ואת הכוחות שהתייצבו לימינו?

במישאל-עם זה השיבו אזרחי ישראל תשובה ברורה וחד-משמעית.

הם השיבו "לא" רבתי לדויד בן-גוריון — ופגעו בו פגיעה ישירה, בלתי-אמצעית.

הם הנחיתו פטירת-לחי מוחצת שבעתיים על פני קבוצת נערי החצר, שניהלו את מערכת-הבחינות, רות, לרכישת אימון אישי.

הם השיבו "לא" גדול לדויד בן-גוריון — בבחירות לכנסת השנייה נחלה מפא"י תבוסה ששמה קץ לקאריירה של האיש ש עמד במרכז המערכה דוב יוסף, שרה-הצנע.

בבחירות לכנסת החמישית נח" לה מפא"י תבוסה ממאירה עוד יותר, המכבטאת את רצון העם לי שים קץ לקאריירה הפוליטית של שמעון פרס, משה דיין ויוסף אלי מוגני, שרו היקטאטורה-היבדרך.

א יוולת גמורה בפי הדוברים, המגמ"גמים בחציפה, "יחסי-הכוחות נשאר על כנם. בסך-הכל התחלפו כמה מנדאטים, האומר כך, אינו מבין, או אינו רוצה להבין, את הדבר הגדול שנפל ביום ג' זה. כאן לא דובר על "חסיכוחות" על הח לפת-מנדאטים, על הרכבים מפלגתיים.

כאן עמדה להכרעה שאלה מוי פרית — והאומה העברית החד-ינה הכריעה בה בכבוד.

שנה תשובה ברורה לצניקאים, שאמרו: עם זה יסבול כל דבר. לא רק הדעה, וזו-פיה, ועדויות-שקר, והעלמת-מיסמכים, ו-אולטימטומים, ופולחן-מנהיג. אלא גם שיגור טילי-תעמולה, וניהול עסקים משפחתיים, ו-שיחרור מבריחי-נשק.

ובכן: העם אינו סובל את הכל. **העם רצה להעניש — והוא העניש בצורה ברורה וכוללת.**

העונש הוא גורם מוסרי, אך הפעם יש בו צד מעשי בהחלט. במכה זו שיבשו אז רחי ישראל את לוח-הזמנים של נערי-החצר, בלמו זמנית את השתוללות הכוחות הר-דיניים. הם נתנו סעד לאותם הכוחות ה מפא"י, השואפים עדיין לטיהור פנימי, זוהי הזדמנות האחרונה.

העם לא הגיד כן לזקן, הוא אמר לאו לתעלולו וליושריו.

מה היא עוצמת המפלה של מפא"י? לפי המספרים היבשים, עומדת מפא"י (יחד עם זנבותיה הערביים) להפסיד ששה או שבעה מנדאטים. במציאות של ישראל,

זהו הפסד אדיר, שקשה להתעלם ממנו. **אולם אין זו התמונה המלאה.** הפסד זה בא אחרי שמפא"י עשתה מאמץ כספי ואירגוני חסר-תקדים בארץ. הרבה עשרות מיליוני ל"י — ואולי מאות מיליוני נים — בוזבוו על תעמולת-סרק של המפל-גה, ועל שיחוד שכבות שלמות באוכלוסיה באיצטלה ממשלתית. קציני-התחברה הובילו המונים בלתי-ספורים לקלפיות, כצאן המובל למרעה, ובכל זאת בה הפסד גדול זה.

כמה היתה מפא"י מפסידה בלעדי מאמץ אדיר זה? כמה היתה מפסידה לולא הטיל ה- מימשל הצבאי את חתימו על האורחים ה- ערביים? כמה היתה מפסידה לולא השחוד

רת. זהו הלך הגדול השני של הבחירות. הקולות שאבדו למפא"י לא הלכו במרו-כז למפלגה אחרת. הם התחלקו בין כמה וכמה מפלגות. אפילו שיטת חלוקתם אינה ברורה. ההסבר היחיד המתקבל על הדעת הוא זה:

אחרי שהבוחר החליט להצביע נגד מפא"י, בחר באירצון כי פתק המפלגה שנראתה לו בבחי-נת הרע במיעוטו.

הציבור העירוני הוותיק נטל את פתקי הליברלים, והנחיל להם את המקום הראשון בקלפיות רבות בצפון תל-אביב. הציבור ב-

לבון גמר להצביע, ממתין לאשתו המצביעה

שכונות וביפו-נטל את פתקי חרות, ושם אותם במקום הראשון ככמה וכמה קלפיות. **אף לאחת מכל המפלגות האלה אין סיבה לעזו. במקרה הטוב ביותר, הן נהנו מן התפקר. ה-בוחרים אמרו להן: אינכן טובות בעינינו, אך רק באמצעות הפת-קים שזכנו אנחנו יכולים להצביע נגד מפא"י.**

כמה וכמה גורמים למצב-רוח לאומי זה. אף מפלגה אחת לא הצטיינה בפרשת-לבון, וכולן יחד דתפו על-ידי הנועם הצי-בורי — תחת להנהיג אותו. אף אחת מהן לא גילתה שיעור-קומה מדיני בגיבוש גור-שים גדולים ובעלי-יכולת. אף אחת מהן לא נאותה להחליף את הפרצופים העייפים של עסקנים אפורים בדמויות חדשות ומלהיכות. **לא היתה אלטרנטיבה רעיונית, ולא היתה אלטרנטיבה אנושית.** השמאל שילם את מחיר אי-יכולתו להתי-אחד לגוש גדול, בהשתתפות לבון. על כן כימעט ולא גדל, בעוד הקומוניסטים קצרו קציר רב.

הליברלים זכו לעליה קטנה — קטנה עד להפתעי! — מפני שקמו על ברכי איחוד, אך לא זכו לעליה גדולה, מפני שנכשלו באיחוד הימין. איש חדש ורעיונות חדשים

(«תכנית גולדמן») הנחילו לליבראליים כמה וכמה קולות. אך הציבור, שלא ידע אם איש נמצע מלתת לה אשראי גדול. זהו הלך הגדול השלישי של ה-בחירות: שינוי אמיתי לא יתכן ללא אלטרנטיבה אמיתית.

מה הלאה? מה נובע מן הבחירות לגבי הקמת הממשלה החדשה? כדאי לכל המפלגות — ביחוד לליברלים — לש-קול היטב את צעדיהן. הציבור מביט בהן בעיניים פקוחות ומפוכחות — וקל יהיה ל-בוזו ביום אחד את האשראי הקטן שניתן. הציבור הביע את דעתו החד-משמעית:

אין הוא רוצה בשלטון-יחיד של דויד בן-גוריון.

אין הוא רוצה בשלטון נערי-החצר שלו. אין הוא רוצה בשלטון מפא"י החדשה. במילים פשוטות: אין הציבור רוצה ב-ממשלה בה תשלט מפא"י לבדה בכל ה-עניינים החשובים, בה תחזיק בתיקי ראש-הממשלה, בהטחון, החוץ והאוצר.

כל אשר אמרנו בעניין זה ערב הבחי-רות, הנה קיבל את אישור הבוחרים בצור-רה שאינה משתמעת לשתי פנים. אישור זה מחייב את הפוליטיקאים, ואל יחשוב איש כי יוכל להשתמש מציתו זה מבלי לבוא במהרה על עונשו.

הציבור אינו רוצה בממשלה של רוב מפא"י עם זנב ליבראלי. גם אין הוא רוצה בממשלה של רוב מפא"י עם זנב שמאלי. בכלל אין הוא רוצה בממשלה בה תהווה מפא"י זו, המוכה, רוב מוחלט.

בדברו, ערב הבחירות, על הנייר-קרא טיה, אמר משה דיין כי לא ייתכן שמפא"י תהווה מיעוט בממשלה בעוד היא מהנה רוב בקואליציה. על כך השיב בניתיים ה-ציבור בצורה משכנעת: הוא נתן למפא"י וזנבותיה הערביים פחות קולות מאשר לשאר מפלגות הקואליציה היוצאת ביחד. הליבראליים, מפ"ם, אחדות-העבודה, המפ"ד"ל ופא"י עולים עתה על מפא"י וערביה.

על כן, הנה הציתו הציבורי: אל תקום שום קואליציה עם מפא"י אלא על פי מתכונת הקואליציה היוצאת. אל תיכנס שום מפלגה למשאומתן עם מפא"י אלא על פי הידברות עם שאר מפלגות ה-קואליציה היוצאת.

עתה הזמן להוריד את מפא"י למיעוט בממשלה. עתה הזמן להרי ציא מיידה לפחות שניים מארי כעת התיקים החשובים. עתה ה-זמן לדאוג כי לממשלה הכאה תהי יה שליטה גמורה על מערכת-התי-כטחון ועל מערכת-החוץ.

א ל ישדה את עצמו איש: מפא"י לא תיכנע בנקל. יתכן בהחלט כי מפא"י תסרב להקים ממשלה כזאת, כי תגרום במתכוון למשבר ממשלתי, על מנת לומר לציבור: הנה תוצאת מפלגתנו. דרושות בחי-רות חדשות, ודרוש שינוי שיטת-הבחירות. על כן דרושה החלטה נחושה, מוסכמת מראש, בין כל המפלגות: אם תסרב מפא"י להיכנס בממשלה בה תהיה במיעוט, תקום ממשלת-הבראה לאומית, בתמיכת חרות ו-מק"י, שתבצע את הרפורמה הפנימית ה-דרושה לשחרור האזרח ולהחזרת הסדרים הדמוקראטיים התקינים על כנם.

כדאי להגביל מראש את המשאי והמתן עד מועד מסוים — לכל היותר חודש ימים — ולקבוע: אם לא תקום עד אז קואליציה חדשה, בה תהיה מפא"י במיעוט — תקום ממשלת-ניר.

זהו רצון העם, והלקח הרביעי של בחי-רות אלה.